

The Ideological Nature of Education in the Islamic Republic of Iran

Saeed Ghiasi Nodooshan ^{1*} , Abbas Abbaspoor ² , Gholamreza Zakersalehi ³ ,
Ali Khorsandi Taskoh ⁴ , and Mahsa Tavan ⁵

1. *Corresponding author*, Associate Professor, Faculty of Educational Sciences and Psychology, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran. E-mail: Ghiasi.saeed@gmail.com
2. Professor, Faculty of Educational Sciences and Psychology, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran E-mail: Abbaspour1386@gmail.com
3. Professor, Higher Education Research and Planning Institute, Tehran, Iran. E-mail: zakersalehi@irphe.ir
4. *Corresponding author*, Associate Professor, Faculty of Educational Sciences and Psychology, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran. E-mail: Khorsandi444@gmail.com
5. *Corresponding author*, PhD student in higher education management, Faculty of Educational Sciences and Psychology, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran. E-mail: m_tavan95@atu.ac.ir

ABSTRACT

Article type:
Research Article

Received: 2023/11/04
Reviewed: 2024/01/06
Accepted: 2024/09/12
Published Online:
2025/04/21
Pages: 29-49

Keywords:
Motivation
Motivation in higher
education
Scientometrics
Frontier Knowledge
Mapping

Background and Objectives: Motivation, defined as stimulating learners' interest and attention toward course materials and classroom content, represents a developing research domain in higher education with significant potential for in-depth studies to enhance learning environments. Despite substantial publications in this field, the intellectual structure of researchers and its future perspectives remain unclear. **Methods:** Using a scientometric approach and based on 4,884 international articles extracted from the Scopus database, this study seeks to identify publication time distribution patterns, visualize collaborations and contributions among researchers and institutions, and uncover emerging trends and future research directions. **Findings:** conceptual mapping of research content and analysis of thematic trends and knowledge boundaries across different periods reveal: Period 1 (pre-2000): A weak and neglected scientific field, Period 2 (pre-2010): The infancy stage, Period 3 (pre-2015): Initial growth phase, Period 4 (pre-2020): Development period, and Period 5 (2020-present): Maturation and expansion era. **Conclusion:** Studies indicate a rapid increase in publications in this field, particularly with an interdisciplinary approach. Furthermore, motivational frameworks have evolved and expanded in alignment with shifting educational goals and motivations, while their central role in enhancing performance and facilitating change continues to grow progressively.

Cite this Article: Ghiasi Nodooshan, S, Abbaspoor, A, Zakersalehi, Gh, Khorsandi Taskoh, A, &, Tavan, M. (2025). The Study of Motivation in Higher Education with Scientometrics; Perspective of Studies and Mapping of Knowledge Frontier. *The Journal of Theory and Practice in Teachers Education*, 11(19), 29-49. <https://doi.org/10.48310/itt.2024.15164.821>

© the authors
Publisher: Farhangian University

مطالعه انگیزش در بخش آموزش عالی با روش علم‌سنجی؛ دورنمای مطالعات و مصورسازی مرز دانش

سعید غیاثی ندوشن^{۱*}، عباس عباس پور^۲، غلامرضا ذاکر صالحی^۳، علی خرسندی طاسکوه^۴، و مهسا توان^۵

۱. نویسنده مسئول، دانشیار گروه مدیریت آموزشی، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران. رایانامه:

Ghiasi.saeed@gmail.com

۲. استاد، گروه مدیریت آموزشی، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران. رایانامه:

Abbaspour1386@gmail.com

۳. دانشیار موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی تهران، ایران. رایانامه: zakersalehi@irphe.ir

۴. استادیار گروه مدیریت آموزشی، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران. رایانامه:

zakersalehi@irphe.ir

۵. دانشجوی دکتری گروه مدیریت آموزشی، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران. رایانامه:

m_tavan95@atu.ac.ir

Homepage: <https://itt.cfu.ac.ir/>

چکیده

نوع مقاله: پژوهشی

پیشینه و اهداف: انگیزش به معنای برانگیختن علاقه و توجه فراگیران به مطالب و محتوای درسی و کلاسی، مفهومی است که در آموزش عالی یک حوزه پژوهشی در حال توسعه، با پتانسیل مطالعات عمیق، برای بهبود زمینه‌های یادگیری است. علی‌رغم حجم بالای انتشارات این حوزه، ساختار فکری پژوهشگران و چشم‌انداز آن ناشناخته است. **روش‌ها:** این پژوهش با استفاده از روش علم‌سنجی و بر اساس استخراج ۴۸۸۴ مقاله بین‌المللی از پایگاه اطلاعاتی اسکوپوس به دنبال شناسایی الگوی توزیع زمانی انتشارات، نمایش همکارها و مشارکت‌های پژوهشگران، موضوع‌های پژوهشی، و روندهای نوظهور و جهت‌گیری‌های پژوهشی آتی است. **یافته‌ها:** ترسیم تصاویر مفهومی از محتوای پژوهش‌ها و بررسی روند موضوعی و مرز دانش در دوره‌های زمانی مختلف شامل دوره‌ی اول، تا پیش از سال ۲۰۰۰: حوزه علمی ضعیف، مهجور، دوره دوم، قبل از ۲۰۱۰ دوره نوزادی، دوره سوم: تا قبل از سال ۲۰۱۵، شروع رشد و دوره چهارم، تا قبل از سال ۲۰۲۰ و دوره آخر، از سال ۲۰۲۰ تا زمان حاضر دوره رشد، توسعه و بلوغ این حوزه علمی است. **نتیجه‌گیری:** مطالعات حاکی از افزایش سریع تعداد مطالعات این حوزه به‌خصوص با رویکرد بین‌رشته‌ای است. همچنین محورهای انگیزش متناسب با تغییر در اهداف و انگیزه‌های آموزش تغییر و گسترش یافته و نقش محوری آن در بهبود عملکرد و تغییرات روزافزون بوده است.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۸/۱۳

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۲/۱۰/۱۶

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۶/۲۲

تاریخ انتشار آنلاین: ۱۴۰۴/۰۲/۰۱

شماره صفحات: ۴۹-۲۹

واژه‌های کلیدی:

انگیزش

انگیزش در آموزش عالی

ترسیم مرز دانش

علم‌سنجی

استناد به این مقاله: غیاثی ندوشن، سعید، عباس پور، عباس، ذاکر صالحی، غلامرضا، خرسندی طاسکوه، علی، و توان، مهسا.

(۱۴۰۴). مطالعه انگیزش در بخش آموزش عالی با روش علم‌سنجی؛ دورنمای مطالعات و مصورسازی مرز دانش. *نظریه و عمل در*

تربیت معلمان، ۱۱(۱۹)، ۲۹-۴۹. <https://doi.org/10.48310/itt.2024.15164.821>

© نویسندگان

ناشر: دانشگاه فرهنگیان

مقدمه

آموزش عالی عنصری کلیدی در نظام آموزشی و توسعه نیروی انسانی کشورهاست. نقش آن، پرورش سرمایه انسانی موردنیاز جامعه، ترویج و افزایش دانش، توسعه پژوهش و فراهم ساختن بستر مناسب جهت توسعه کشور و انتقال ارزش‌ها و هنجارها و در کل حفظ و بهبود فرهنگ جامعه به نسل جوان است. اطمینان از کیفیت مطلوب عملکرد آن به‌منظور جلوگیری از هدررفت سرمایه انسانی و مادی و نیز داشتن توانایی رقابت در دنیای آینده که در آن کیفیت مهم‌ترین مؤلفه حیات هر سازمان است، ضروری است (Suhartanto et al., 2020). کارکرد آموزش عالی همچنین در پاسخگویی به مشکلات و نیازهای جامعه است. با توجه به اهمیت و نقش اساسی آموزش عالی، ارزیابی عملکرد آن موضوعی مهم است. ارزیابی نظام‌های آموزشی از ضروریات پویایی آن نظام‌ها و عدم فرایند ارزیابی سبب رکود آن‌ها می‌شود. ارزیابی، فرایندی است که برای تعیین کیفیت اثربخشی و یا ارزش برنامه‌ها، فعالیت‌ها، فرایندها، اهداف و برنامه درسی اجرا می‌شود. در طراحی، اجرا و ارزیابی فعالیت‌ها معمولاً از شیوه‌هایی مطلوب، دقیق و نظام‌مند استفاده می‌شود (Pereira et al., 2016).

آموزش و یادگیری یکی از فعالیت‌های اساسی در نظام آموزش عالی است. برانگیختن علاقه و توجه فراگیران به مطالب و محتوای درسی و کلاسی که به‌عنوان انگیزش از آن یاد می‌شود، مفهومی قابل توجه است. ایجاد انگیزش لازم در فراگیران، نگرش مثبت آنان به آموزش و یادگیری را به دنبال خواهد داشت (Owens et al., 2010). انگیزش عنصری مهم در آموزش است که سبب افزایش کارایی شده و باعث می‌گردد تا فرد استعداد و توانایی خود را در سطح بالاتر و با رضایت بیشتر به کار گیرد. عدم انگیزه کافی موجب بی‌میلی و رغبت نداشتن افراد به انجام کار می‌شود و کارایی آنان قابل توجه نخواهد بود. در مقابل، داشتن انگیزه به تمایل فرد در انجام کار منجر می‌شود و کارایی و رضایت شغلی را افزایش می‌دهد. به عبارت دیگر، انگیزش فرایندی است که رفتارهای مبتنی بر هدف را آغاز، هدایت و حفظ می‌کند و جهت و شدت رفتار را تعیین می‌کند و نشان‌دهنده نوع، فراوانی و شدت فعالیت جهت دستیابی به اهداف است (Keller, 2010).

اصطلاح انگیزش، بیانگر چرایی پدید آمدن رفتاری خاص است؛ اینکه چرا رفتار هدف‌دار است، چرا رفتاری معین برای مدت زمانی طولانی ادامه می‌یابد، چرا رفتار به صورت پیوسته و متناوب اتفاق می‌افتد و اینکه چرا رفتارها از لحاظ درجه و شدت متفاوت از هم هستند (Dörnyei & Ushioda, 2009). انگیزش، دلایل رفتار افراد را نشان می‌دهد و مشخص می‌کند که چرا آن‌ها به روشی خاص عمل می‌کنند. رفتار دارای انگیزه، رفتاری با انرژی، جهت‌دار و دنباله‌دار است. انگیزه همچنین دلایلی را توصیف می‌کند که چرا شخصی تصمیم می‌گیرد کاری انجام دهد، مدت زمانی که فرد مایل است یک فعالیت را ادامه دهد و چقدر سخت این فعالیت را دنبال می‌کند (Pintrich, 2000). به اعتقاد Latham and Pinder (2005)، انگیزش ساختاری نظری برای توضیح و تشریح شروع، هدایت، شدت و کیفیت رفتار به‌ویژه رفتار مبتنی بر هدف است. آن‌ها انگیزش را دربرگیرنده اهدافی می‌دانند که نیروی محرکه عمل هدفمند را فراهم می‌آورند. فعالیت چه از نوع فیزیکی و چه از نوع ذهنی، بخش اساسی انگیزش است. نکته قابل توجه این است که انگیزش بیشتر از اینکه یک نتیجه باشد یک فرایند است. روان‌شناسان، انگیزش را به صورت فرایندهای روانی توصیف می‌کنند که باعث هدایت، جهت‌گیری و حفظ رفتار می‌شود. آنان انگیزش را پدیده‌ای ذاتی می‌دانند که تحت تأثیر چهار عامل، یعنی موقعیت (محیط و محرک‌های بیرونی)، مزاج (حالت و وضعیت درونی ارگانیسم)، هدف (هدف رفتار، منظور و گرایش) و ابزار دستیابی به هدف قرار دارد. (Moreno et al., 2010). روان‌شناسان به دلیل ارتباط مؤثر انگیزش با یادگیری، مهارت و رفتار، توجه به انگیزش را بیش از پیش ضروری می‌دانند. در صورت فقدان انگیزش پرجاذبه‌ترین و سودمندترین آموزش‌ها بی‌نتیجه و بی‌حاصل خواهد بود (Ushioda & Dörnyei, 2011). از دیدگاه آموزشی، انگیزش، ساختاری چندوجهی است که با یادگیری و پیشرفت تحصیلی در ارتباط است. در این حوزه، انگیزش پدیده‌ای سه‌بعدی است که دربرگیرنده باورهای شخص درباره توانایی انجام فعالیت موردنظر، دلایل یا اهداف فرد برای انجام آن فعالیت و واکنش عاطفی مرتبط

با انجام آن فعالیت است (Albrecht & Karabenick, 2018). انگیزش به تمایل شخص در تعقیب هدف یا انجام تکلیف اشاره دارد. از آنجایی که انگیزش از وقایع خارجی تأثیر می‌پذیرد و بر یادگیری و عملکرد اثر می‌گذارد، طراحان آموزشی معمولاً به چگونگی برانگیختن فراگیران علاقه‌مند هستند.

پژوهشگران معتقدند که یادگیری و انگیزش آن‌قدر از درون به هم وابسته‌اند که امکان درک یادگیری بدون درک انگیزش وجود ندارد شاهد این رابطه، همبستگی مثبت قوی بین انگیزش و پیشرفت تحصیلی است. آن‌چنان که فراگیران دارای انگیزش بالاتر برای یادگیری، در مقایسه با آنان که انگیزش کمتری برای یادگیری دارند، بیشتر یاد می‌گیرند و پیشرفت می‌کنند. Moreno و همکاران (2010) انگیزه را عالی‌ترین شاهراه یادگیری دانسته، بدین معنی که هرچه انگیزه فرد برای آموختن و تحصیل بیشتر باشد، فعالیت و رنج و زحمت بیشتری برای رسیدن به هدف نهایی متحمل خواهد شد. در خصوص جویندگان علم و دانشجویان، انگیزه در پیشرفت تحصیلی، از اهمیت خاصی برخوردار است. با این انگیزه، افراد تحرک لازم برای اتمام موفقیت‌آمیز یک تکلیف، رسیدن به هدف یا دستیابی به درجه معینی از شایستگی در کار را دنبال می‌کنند تا سرانجام بتوانند موفقیت لازم در یادگیری و پیشرفت تحصیلی را کسب کنند (Zumbrunn et al., 2014). طراحی آموزشی هر قدر کامل باشد، در صورتی که از مسائل انگیزشی غفلت شده باشد، مؤثر و کارساز نخواهد بود. در بحث طراحی آموزشی، Lundin و همکاران (2018) معتقدند است که شناسایی و درک راهبردهای طراحی آموزشی که انگیزش فراگیران را افزایش می‌دهند، برای بهبود عملکرد و یادگیری مفید خواهند بود.

بحث انگیزش در آموزش عالی، موضوع پژوهش‌های متعددی بوده است برای مثال، پژوهش Hein و همکاران (2021) با هدف مقایسه میزان یادگیری و انگیزش پزشکان تحت آموزش مداوم جامعه علوم پزشکی با استفاده از تلفیق الگوهای طراحی آموزشی و طراحی انگیزشی نشان داد که نمره پیش‌آزمون پزشکان شرکت‌کننده در دو گروه کنترل و آزمایش تفاوت معناداری نداشت؛ ولی در نمره پس‌آزمون یادگیری گروه کنترل و آزمایش و همچنین در نمره انگیزش پزشکان گروه کنترل و آزمایش تفاوت معناداری مشاهده گردید. پژوهشی Laguna و همکاران (2021) با عنوان بررسی تأثیر طراحی آموزشی انگیزشی بر یادگیری و یادداری زبان نشان داد که الگوی انگیزشی بر یادگیری و یادداری درس زبان انگلیسی در دوره راهنمایی تأثیر دارد. پژوهش Yawson و همکاران (2021) با عنوان نقش طراحی انگیزشی در آموزش بهداشت نشان داد، زنانی که در برنامه‌های توسعه‌یافته با استفاده از اصول روش طراحی انگیزشی کلر حضور داشتند تمایل بیشتری به ترک سیگار نسبت به گروه کنترل داشتند و در نتیجه طراحی انگیزشی کلر باعث تمایل بیشتر زنان به ترک سیگار گردید. همچنین پژوهش Qazi و همکاران (2020) با هدف بررسی ارتباط بین روش‌شناسی طراحی آموزشی استفاده شده برای طراحی و توسعه آموزش از راه دور با انگیزش یادگیرندگان نشان داد که بهبود محسوس و تفاوت معناداری در انگیزش و یادگیری شرکت‌کنندگان در دوره فنون نظامی که دروس آن با استفاده از عناصر الگوی ARCS کلر تدوین شده بود نسبت به انگیزش و یادگیری شرکت‌کنندگانی که هیچ‌گونه روش آموزش طراحی شده برای بهبود انگیزش در آن لحاظ نشده بود، در رابطه با چهار مؤلفه توجه، ارتباط، اطمینان و رضایت وجود داشت. مطالعه‌ای انگیزشی بر روی اثربخشی عوامل درونی و بیرونی انگیزش توسط Fischer و همکاران (2019) نشان داد که هم عوامل بیرونی و هم عوامل درونی بر روی کارکنان تأثیر دارد و اینکه عوامل ذاتی و درونی انگیزه بیشتر از عوامل بیرونی بر روی کارکنان تأثیرگذار است.

اگرچه توجه فزاینده‌ای به بحث انگیزش در بخش آموزش عالی شده است، با این حال تنها مطالعات محدودی به اندازه گیری و تجزیه و تحلیل انتشارات علمی در سطح جهان پرداخته‌اند. به نظر می‌رسد این بحث در آموزش عالی و بخصوص جهت کیفیت‌بخشی به آن، یک حوزه پژوهشی جدید و در حال توسعه است که پتانسیل مطالعات عمیقی دارد تا زمینه‌های یادگیری بهینه در محیط‌های آموزش عالی محقق شود. با انجام مطالعات بیشتر به خصوص با روش‌های مرور ادبیات می‌توان به بینش‌های عمیق‌تری درباره اهمیت انگیزش در آموزش عالی رسید که با موردتوجه قرارگرفتن آن از سوی نظام‌های آموزش عالی، بهبود عملکرد آن‌ها را می‌توان انتظار داشت. توسعه بیشتر این مفهوم در آموزش عالی همچنین

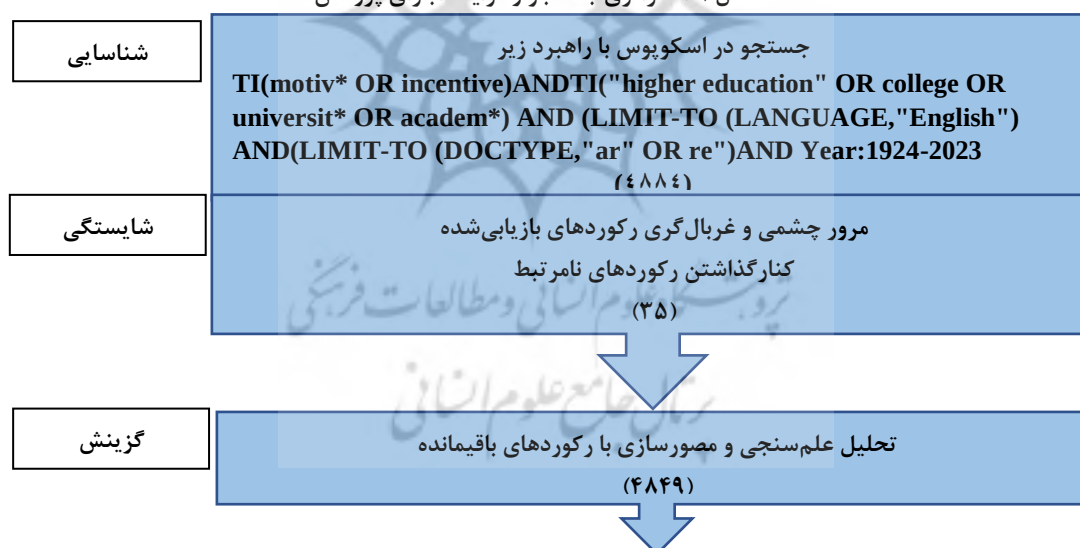
می‌تواند به شناسایی الزامات آموزش عالی کمک کرده و به مدیران و مجریان در امر تحول‌آفرینی در آموزش عالی استفاده شود. علاوه بر این، مطالعه حاضر به پژوهشگران، سیاست‌گذاران، مربیان و رهبران نهادی کمک می‌کند تا با شناخت روندهای پژوهشی انگیزش در آموزش عالی، نوآورتر عمل کنند. این اشخاص و گروه‌ها درواقع کسانی هستند که به دنبال تحول در حوزه کاری خود و نیز در جستجوی کشف پتانسیل و فرصت‌های جدید برای آینده این حوزه علمی هستند. این نوع از مطالعه به‌منظور گسترش و بهبود پژوهش‌های این حوزه و به‌عنوان تلاش برای پوشش موضوعات بیشتری است که از طریق مصورسازی ادبیات این حوزه و نیز ترسیم مرز دانش در بازه‌های زمانی مختلف ممکن می‌شود. هدف این پژوهش درواقع بررسی الگوهای توزیع زمانی ادبیات انگیزش در بخش آموزش عالی در مطالعات بین‌المللی، نمایش همکاری‌های پژوهشگران، کشورهای پیشرو، مؤسسات آموزشی برتر و ارائه بینشی برای جهت‌گیری پژوهش‌های آتی در این حوزه است. از دلایل اهمیت پژوهش‌ها به این شیوه، کاستن از سوگیری ذهنی نویسنده است. علی‌رغم حجم بالای انتشارات و طیف گسترده آن‌ها در موضوع انگیزش در آموزش عالی، این شکاف وجود دارد که ساختار فکری پژوهشگران این حوزه و چشم‌انداز آن چگونه ساختاریافته است. در این پژوهش، تکامل دانش علمی انگیزش در آموزش عالی مطالعه می‌شود. برای این منظور، سؤالات پژوهش این‌گونه مطرح می‌شوند: رشد زمانی انتشارات مربوط به انگیزش در آموزش عالی چگونه است؟ بازیگران اصلی و مشارکت‌کنندگان تأثیرگذار در این حوزه کدام‌اند؟ پرتکرارترین کلیدواژه‌های موضوع انگیزش در بخش آموزش عالی کدام‌اند؟ هم‌رخدادی میان واژگان این حوزه چگونه است؟ سیر تحول دانش در این حوزه موضوعی در بازه‌های زمانی مختلف چگونه بوده است؟

روش

پژوهش حاضر از نظر هدف از نوع کاربردی است که با استفاده از روش‌های علم‌سنجی، کتاب‌سنجی، هم‌رخدادی واژگان و هم‌نویسندگی و نیز تحلیل شبکه‌های اجتماعی برای تهیه نقشه دانشی و تحلیل شبکه همکاری پژوهشی و خوشه‌های موضوعی حوزه انگیزش در آموزش عالی انجام شده است. جامعه پژوهش شامل کلیه مقالات بین‌المللی نمایه شده در حوزه انگیزش در آموزش عالی هستند. برای این منظور از پایگاه اطلاعاتی اسکوپوس^۱ به‌عنوان منبع داده‌های پژوهش بهره گرفته شد. اسکوپوس یک پایگاه اطلاعاتی علمی گسترده و قابل‌اتکا در حوزه‌های مختلف علمی است. این پایگاه همچنین با پوشش گسترده موضوعی و کیفیت بالا به‌عنوان بزرگ‌ترین پایگاه اطلاعاتی چکیده‌ای و استنادی دنیا شهرت دارد؛ بنابراین، پوشش گسترده‌ای از ادبیات مرتبط با انگیزش در بخش آموزش عالی را نیز در خود دارد که با دسترسی به آن داده‌ها و اطلاعات کتاب‌شناختی آن‌ها می‌توان به‌کارگیری نرم‌افزارهای مصورسازی، شکلی از مرور ادبیات با عنوان علم‌سنجی و کتاب‌سنجی، مصورسازی علم و ترسیم ساختار فکری حوزه علمی را اجرا کرد. مطالعات با این شیوه معمولاً نوعی داده‌کاوی است که با انتخاب مقالات پژوهشی و با تمرکز بر عنوان، چکیده و کلیدواژه‌های مقالات انجام می‌شود. برای اجرای پژوهش حاضر در ابتدا با جستجو در پایگاه اطلاعاتی اسکوپوس در اوایل تیرماه ۱۴۰۲، تعداد ۴۸۸۴ رکورد بازیابی شد. قدیمی‌ترین انتشارات در این حوزه به سال ۱۹۲۴ مربوط می‌شود و جدیدترین انتشارات به سال ۲۰۲۳ مربوط شد. پس از بازیابی این مدارک، ابتدا همه آن‌ها در یک فایل اکسل ذخیره شدند تا مورد پالایش قرار گیرند. با غربال سازی آن مطالعات، برخی از آن‌ها به دلایلی از جمله نامرتب بودن و عدم ربط موضوعی، نداشتن چکیده، و تکراری بودن کنار گذاشته شدند و موارد باقیمانده برای تجزیه و تحلیل انتخاب شدند. در این پژوهش برای مصورسازی و تحلیل داده‌ها و ترسیم نقشه دانشی و تحلیل شبکه‌های همکاری از نرم‌افزارهای VOSviewer, UCINET, NETDRAW استفاده شد. از نرم‌افزار VOSviewer برای ترسیم نقشه دانشی، دسته‌بندی خوشه‌های موضوعی و شناسایی موضوعات اصلی پژوهش‌ها با رویکرد هم‌رخدادی واژگان استفاده شد. این رویکرد بر این فرض استوار است که اصطلاحاتی که در یک بدنه از متون غالباً هم‌رخداد می‌شوند، بیشتر به یکدیگر نزدیک هستند؛ بنابراین، شاخص

مناسبی برای ترمینولوژی بکار رفته در یک حوزه موضوعی است. به بیان دیگر، هرچه هم‌رخدادی دو واژه در متون بیشتر باشد، آن‌ها به مفاهیم مشابه‌تری دلالت دارند (Jiang et al., 2017). از نرم‌افزار UCINET برای تبدیل داده‌ها به فرمتی قابل استفاده جهت ورود به نرم‌افزار NETDRAW و به منظور ترسیم نقشه شبکه همکاری نویسندگان و کشورها استفاده شد. تحلیل شبکه‌های اجتماعی برای توصیف شبکه همکاری کشورها، شبکه هم‌نویسندگی پژوهشگران و خوشه‌های موضوعی اجرا شد. در تحلیل این شبکه‌ها از دو معیار شاخص‌های کلان و خرد شبکه استفاده شد. تمرکز شاخص‌های سطح کلان بر توپولوژی شبکه به صورت کل و با هدف به دست دادن ساختار کلی آن شبکه است. تمرکز شاخص‌های سطح خرد بر ارزیابی بازیگران اصلی شبکه و با هدف به دست دادن ویژگی‌ها و وضعیت هر بازیگر در شبکه است (Yan et al., 2010). در این پژوهش، شاخص‌های محاسبه شده مانند چگالی، ضریب خوشه‌بندی و مرکزیت محاسبه و بررسی شدند. چگالی مجموعه‌ای از روابط است که گره‌های موجود در شبکه را به هم وصل می‌کند و مانع گسستگی شبکه می‌شود. چگالی نشانگر ارتباطات مستقیم بین موجودیت‌ها در شبکه و میزان بالای ارتباطات ممکن است و به عنوان عددی بین صفر و یک ارزیابی می‌شود. عدد نزدیک به یک به این معناست که این شبکه منسجم است و روابط بین گره‌ها چگالی بیشتری را نشان می‌دهد. وقتی که تعداد پیوندها کمتر از تعداد گره‌ها باشد، چگالی شبکه پایین است (Scott & Carrington, 2011; Soheili & Osareh, 2014). شاخص ضریب خوشه‌بندی به این معناست که تمایل پژوهشگران به ایجاد خوشه‌های هم‌نویسندگی به چه میزان است. شاخص مرکزیت که با محاسبه ارزش هر گره از طریق شمارش تعداد گره‌های مجاور آن حاصل می‌شود، بیانگر تعداد همکاری نویسنده با دیگر افراد حاضر در شبکه و نقش آن‌ها به عنوان رابط بین گره‌های موجود در شبکه است (Borgatti & Everett, 2006). فرایند اجرای پژوهش در شکل ۱ نمایش داده می‌شود.

شکل ۱. استراتژی جستجو و فرایند اجرای پژوهش

Homepage: <https://itt.cfu.ac.ir/>

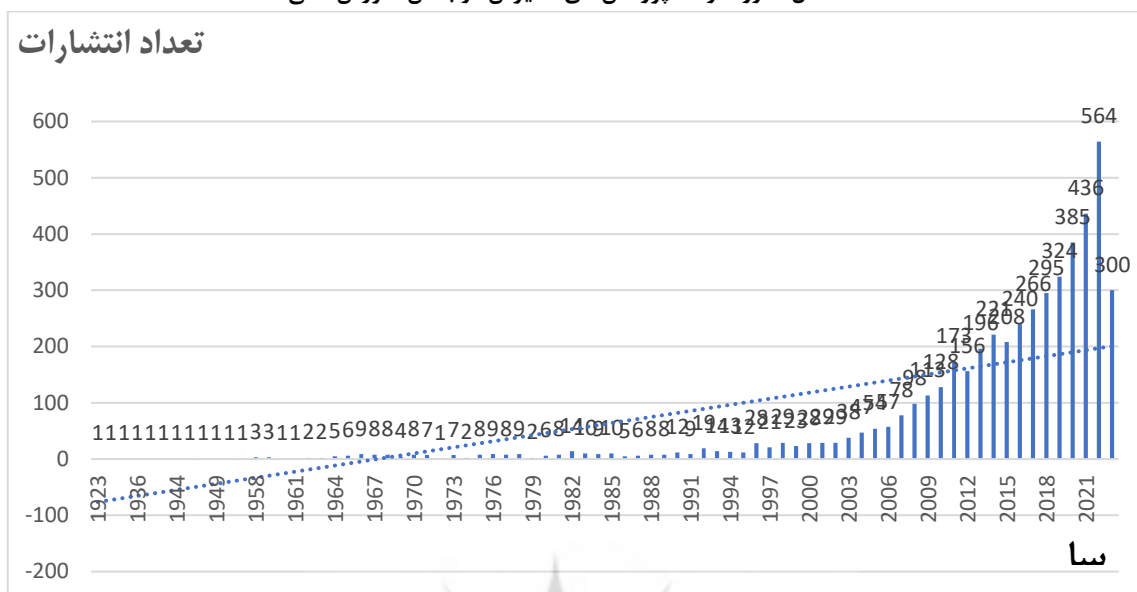
یافته‌ها

روند رشد پژوهش‌های انگیزش در بخش آموزش عالی

توزیع ۴۸۴۹ مقاله از ۱۹۲۳ تا ۲۰۲۳ یعنی در یک دوره زمانی ۹۰ ساله در شکل ۲ نشان داده شده است. قدیمی ترین مقاله به سال ۱۹۲۳ برمی‌گردد. از آن زمان تا سال ۲۰۰۰ رشد خروجی‌های علمی کند بوده، سپس، نرخ رشد انتشارات رشدی متوسط را نشان داد. از سال ۲۰۱۰ علاقه شدیدی به پژوهش‌های انگیزش در بخش آموزش عالی ایجاد شد و حجم خروجی‌های علمی این حوزه افزایش یافت. در سال ۲۰۱۷ نرخ رشد انتشارات سرعت بیشتری گرفت و در

سال ۲۰۲۲ به بالاترین میزان انتشار رسید.

شکل ۲. روند رشد پژوهش‌های انگیزش در بخش آموزش عالی

مجلات برتر

اگر به دنبال شناسایی مجلات هسته برای انتشار یافته‌های علمی پژوهشگران این حوزه باشیم، یعنی مجلاتی که بیشترین تعداد مقاله را منتشر کرده‌اند، جدول ۱، نقشه مجلات برتر این حوزه را نشان می‌دهند. بزرگ‌ترین دایره به معنای تأثیرگذاری بیشتر مجله در آن حوزه علمی و نقش حیاتی آن به عنوان یک گره مرکزی با انتشار مقالات نظری و تجربی در زمینه توسعه دانش انگیزش در بخش آموزش عالی است. دلیل تنوع موضوعی مجلات به این خاطر است که این حوزه علمی بین‌رشته‌ای، مورد توجه پژوهش‌گرانی از سایر رشته‌ها نیز هست. مجله *Frontiers psychology* در انتشار نتایج پژوهش‌های این حوزه با انتشار ۹۷ مقاله، پیشتاز است. نتایج همچنین نشان داد، پنج ناشر عمده مجلات این حوزه تیلور و فرانسیس، الزویر، وایلی، اشپرینگر و سیج هستند که بیش از نصف مقالات این حوزه را منتشر کرده‌اند.

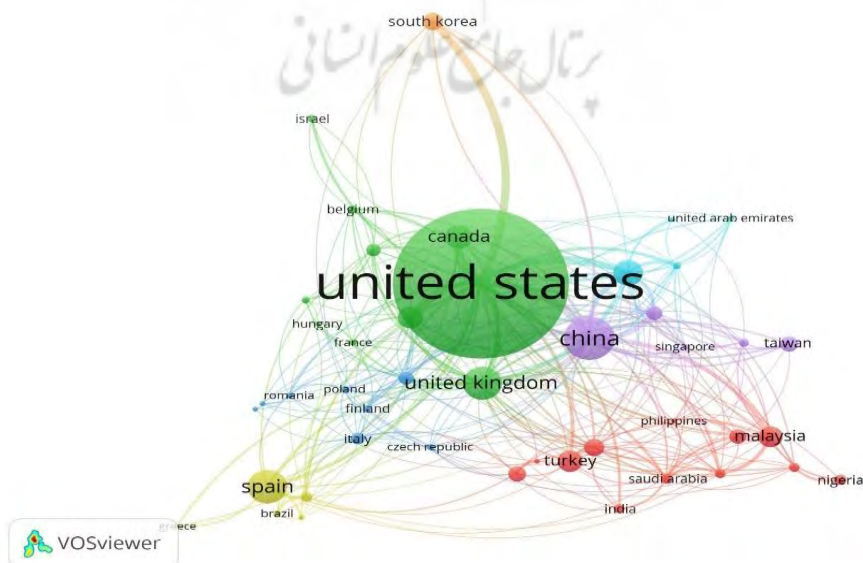
جدول ۱. مجلات برتر پژوهش‌های انگیزش در بخش آموزش عالی

ردیف	عنوان مجله	تعداد مقالات منتشر شده
۱	Frontiers psychology	۹۷
۲	Learning and individual differences	۶۱
۳	Addictive behavior	۵۷
۴	Journal of American college health	۵۲
۵	Journal of educational psychology	۴۴
۶	Journal International of environmental research and public health	۴۳
۷	Educational psychology	۴۱
۸	Psychology of addictive behaviors	۴۰
۹	Sustainability(Switzerland)	۳۵
۱۰	Contemporary educational psychology	۳۴
۱۱	Procedia-social and behavioral sciences	۳۴
۱۲	Psychological reports	۳۳
۱۳	Studies in higher education	۲۸
۱۴	Journal of educational research	۲۷
۱۵	British Journal of educational psychology	۲۵

کشورهای پیشرو در پژوهش‌های انگیزش در بخش آموزش عالی

در شکل ۴، نمایش تجسمی ایجاد شده توسط نرم‌افزار VOSviewer نشان داده می‌شود که توزیع انتشارات بر اساس کشورهاست. هر چه فاصله نزدیک‌تر باشد، ارتباط بین کشورها قوی‌تر می‌شود که نشان می‌دهد این کشورها همکاری قوی‌تری با هم دارند. این نقشه، هم‌نویسندگی کشورها با بیش از بیست مقاله را در بر دارد که شامل ۴۵ کشور هستند. از این بین، کشور آمریکا بالاترین میزان انتشارات در این حوزه را دارد، سپس، کشورهای چین، اسپانیا، انگلیس، استرالیا، کانادا، آلمان، ترکیه، مالزی، کره جنوبی و ایران قرار دارند. مزایای همکاری مشترک بین‌المللی نه تنها به شبکه‌سازی، تبادل دانش، دسترسی به تخصص‌های مختلف و گسترش ارتباطات علمی است، بلکه در افزایش آگاهی بین‌المللی مؤثر است که به نفع دانشگاه‌ها و قلمروهای پژوهشی است.

شکل ۴. کشورهای پیشرو در پژوهش‌های انگیزش در بخش آموزش عالی

سازمان‌ها و دانشگاه‌های برتر در پژوهش‌های انگیزش در بخش آموزش عالی

در جدول ۲ و شکل ۵، مؤسسات و دانشگاه‌های برتر در اجرای پژوهش در حوزه انگیزش و آموزش عالی نمایش داده شده است. مطابق با جدول، موضوع انگیزش در بخش آموزش عالی غالباً در دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی کشور آمریکا مورد توجه قرار گرفته است.

جدول ۲. دانشگاه‌های برتر در پژوهش‌های انگیزش در بخش آموزش عالی

رتبه	نام دانشگاه/سازمان	تعداد مدارک
۱	University of Michigan, united states	۹
۲	New York university, united states	۷
۳	Yale university, united states	۷
۴	Syracuse university, united states	۷
۵	University of southern California, united states	۶
۶	Stanford university, united states	۶
۷	University of iowa, united states	۶
۸	University of California, united states	۵
۹	University of florida, united states	۵
۱۰	Loyola Marymount university, united states	۵
۱۱	Arizona state university, united states	۵
۱۲	West Virginia university, united states	۵
۱۳	University of Washington, united states	۵
۱۴	University of Oviedo, spain	۵
۱۵	University of hong kong, hong kong	۵
۱۶	University sains malaysia, malaysia	۵
۱۷	University of Ottawa, Canada	۵
۱۸	University of texas, united states	۵
۱۹	Florida state university, united states	۴
۲۰	Purdue university, united states	۴

شبکه هم‌نویسندگی پژوهشگران حوزه انگیزش در بخش آموزش عالی

از نقطه نظر شاخص‌های کلان مانند شاخص چگالی، این شبکه دارای چگالی یا تراکم بالایی نبود و تنها ۰،۰۶۳ از کلیه لینک‌های ممکن را نشان داد. به عبارت دیگر، در این شبکه تنها بخش اندکی از ارتباطات ممکن شکل گرفته است و روابط میان گره‌ها به طور کامل شکل نگرفته است. شاخص ضریب خوشه‌بندی نیز به معنای تمایل پژوهشگران به ایجاد خوشه‌های هم‌نویسندگی است. ضریب خوشه‌بندی شبکه هم‌نویسندگی پژوهشگران حوزه انگیزش در بخش آموزش عالی معادل ۱،۴۲۸ بود که حاکی از تمایل اعضای شبکه به تشکیل خوشه‌های مختلف است. یکی از شاخص‌های تأثیرگذاری پژوهشگران در حوزه تخصصی خود، نحوه همکاری و مشارکت آن‌ها با دیگر پژوهشگران است. توانایی تأثیرگذاری بر دیگر پژوهشگران از این طریق سبب می‌شود تا آن پژوهشگر نفوذ اجتماعی بالایی نیز کسب کند (تروکس و همکاران^۱، ۲۰۰۹). در این پژوهش برای ترسیم و تحلیل شبکه هم‌نویسندگی پژوهشگران از شاخص‌های خرد و کلان تحلیل شبکه‌های اجتماعی استفاده شد. نتایج نشان داد که این شبکه شامل ۴۷ گره و ۲۷۶ پیوند است. برای تجزیه و تحلیل مرکزیت گره‌ها (شاخص‌های خرد) از دو شاخص مرکزیت درجه و بینیت استفاده شد. در یک شبکه هم‌نویسندگی، مرکزیت درجه یک گره بیانگر تعداد کل هم‌نویسندگی‌های یک پژوهشگر با دیگر پژوهشگران است. هرچه تعداد پیوندهایی که یک پژوهشگر

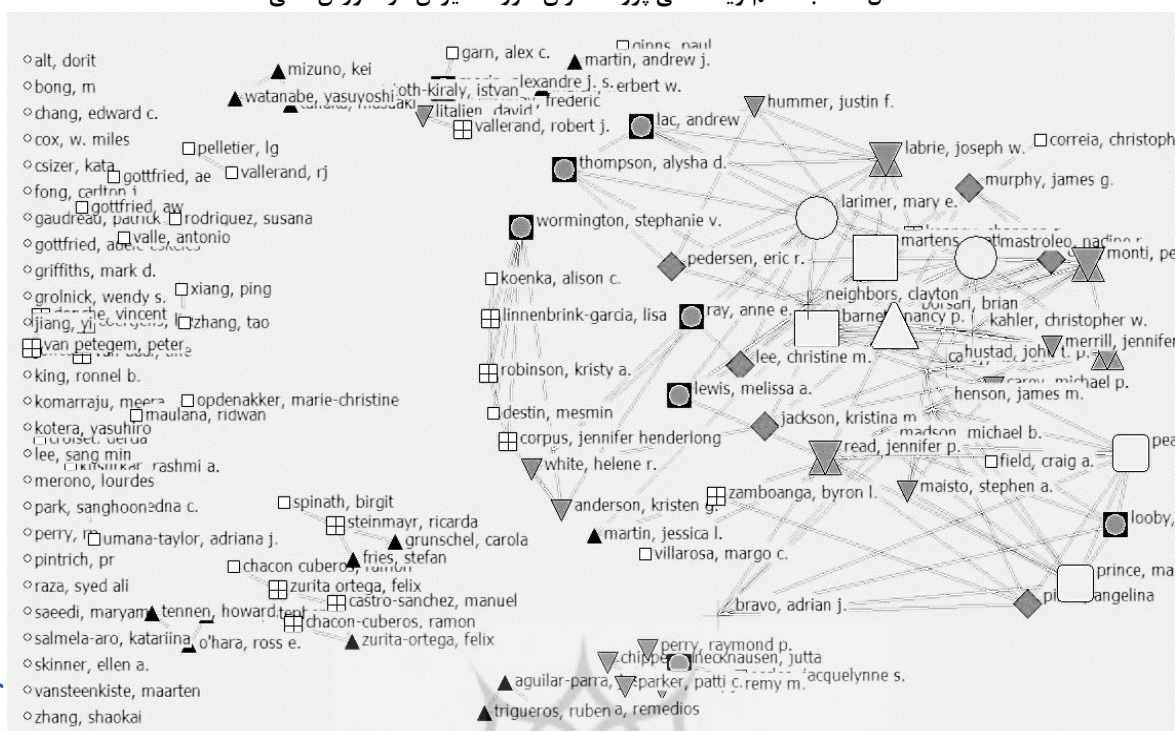
1. Truex et al.

برقرار می‌کند بیشتر باشد، آن پژوهشگر از نظر مرکزیت درجه در رتبه بالاتری نسبت به دیگر پژوهشگران قرار می‌گیرد. مطابق جدول ۳، آگیولار - پارا با مرکزیت درجه نرمال شده ۰,۰۸۶ دارای بالاترین تعداد هم‌نویسندگی بود. پس از او، بارساری (۰,۰۴۶) و بارنت (۰,۰۴۱) قرار دارند. یک عضو شبکه با مرکزیت درجه بالا به‌عنوان یک عضو فعال آن شبکه شناخته می‌شود که از طریق میزان بالای همکاری او با دیگر اعضای شبکه مشخص می‌شود. یکی دیگر از شاخص‌های مرکزیت که نشان‌دهنده اهمیت یک گره خاص است، شاخص مرکزیت بینیت است. این شاخص به‌عنوان تعداد کوتاه‌ترین مسیرهایی که از طریق یک گره تقسیم بر تمام کوتاه‌ترین مسیرهای شبکه تعریف می‌شود (Guns et al., 2011). این شاخص در حقیقت، موقعیت یک نویسنده در داخل شبکه را بررسی می‌کند؛ اینکه یک نویسنده به چه میزان توانایی ارتباط با سایر نویسندگان را دارد، ملاک برتری قرار می‌گیرد. با توجه به مرکزیت بینیت نرمال شده، تأثیرگذارترین نویسندگان شبکه عبارت‌اند از آندرسون (۳,۱۹۹)، مسترولنو (۲,۳۳) و مارتینز (۲,۲۶). شکل ۶، شبکه هم‌نویسندگی پژوهشگران حوزه انگیزش در آموزش عالی است که متشکل از گره‌ها و پیوندهاست. گره‌ها نمایندگان نویسندگان هستند و پیوندها، یال‌ها را به شکل هم‌نویسندگی به هم متصل می‌سازند. بین دو گره وقتی که آن‌ها حداقل در یک مقاله هم‌نویسندگی داشته‌اند، یک پیوند وجود دارد. اندازه یک گره متناسب با مرکزیت بینیت آن گره است. گره‌های با بینیت بالا نقش مهمی در پل زدن بین شبکه‌های فرعی تر و کنترل جریان اطلاعات در شبکه ایفا می‌کنند. شبکه پژوهشگران حوزه انگیزش در بخش آموزش عالی بدون این کارگزاران کلیدی با مرکزیت بینیت بالا، دچار شکستگی به مؤلفه‌های جداگانه بدون اتصال می‌شود.

جدول ۳. شاخص‌های خرد تحلیل شبکه هم‌نویسندگی پژوهشگران حوزه انگیزش در آموزش عالی

نویسنده	مرکزیت								
	Magill, Molly	Larimer, Mary	Martens, Matthew	Carey, Kate	Labrie, Joseph	Mastroleo, Nadine	Barnett, Nancy	Borsari, Brian	Aguilar-Parra
درجه	۰,۰۲	۰,۰۲۲	۰,۰۲۵	۰,۰۲۵	۰,۰۲۷	۰,۰۳۵	۰,۰۴۱	۰,۰۴۶	۰,۰۸۶
نویسنده	مرکزیت								
	Carey, Kate	Ray, Anne	Martens, Matthew	Mastroleo, Nadine	Anderson, Kristen	Pearson, Matthew	Jackson, Kristina	Murphy, James	Monti, Peter
درجه	۲,۲۱۱	۲,۲۵۱	۲,۲۶	۲,۳۳	۳,۱۹۹	۰,۰۱۷	۰,۰۱۷	۰,۰۱۸	۰,۰۱۹

شکل ۶، شبکه هم‌نویسندگی پژوهشگران حوزه انگیزش در آموزش عالی

پرتکرارترین کلیدواژه‌های موضوع انگیزش در بخش آموزش عالی

جدول ۴ شامل پرتکرارترین کلیدواژه‌های مقالات تولیدشده در حوزه انگیزش در آموزش عالی است. در این جدول، کلیدواژه‌های انگیزش، انگیزش آکادمیک و آموزش عالی بالاترین فراوانی دارند.

جدول ۴. توزیع فراوانی کلیدواژه پرتکرار در مقالات انگیزش در آموزش عالی

رتبه	موضوع	فراوانی	رتبه	موضوع	فراوانی
۱	motivation	۹۶۰	۱۶	education	۶۹
۲	Academic motivation	۳۰۶	۱۷	gender	۶۱
۳	Higher education	۲۶۸	۱۸	engagement	۵۸
۴	College students	۱۹۳	۱۹	Physical activity	۵۷
۵	Academic achievement	۱۷۷	۲۰	Self-regulation	۵۰
۶	Self-determination theory	۱۵۵	۲۱	Self-determination	۴۹
۷	Academic performance	۱۵۵	۲۲	Motivational interviewing	۴۶
۸	Intrinsic motivation	۱۵۱	۲۳	Covid-19	۴۳
۹	University students	۱۰۵	۲۴	Self-regulated learning	۴۰
۱۰	Self-efficacy	۱۰۲	۲۵	Online learning	۳۶
۱۱	students	۹۸	۲۶	Academic self-efficacy	۳۶
۱۲	Learning motivation	۹۲	۲۷	Learning strategies	۳۴
۱۳	Achievement motivation	۷۶	۲۸	Achievement goals	۳۴
۱۴	university	۷۲	۲۹	incentives	۳۴
۱۵	Extrinsic motivation	۶۹	۳۰	Job satisfaction	۳۲

توزیع فراوانی کلیدواژه‌های حوزه انگیزش در آموزش عالی بر اساس میزان هم‌رخدادی واژگان

در اینجا با روش تحلیل هم‌رخدادی واژگان، تصویر دیگری از شبکه مفاهیم این حوزه علمی ترسیم می‌شود. از طریق شمارش تکرار هر اصطلاح موضوعی و آمدن آن اصطلاح با دیگر اصطلاحات موضوعی، می‌توان گفت، چنانچه دو اصطلاح هرچه بیشتر با هم در یک مدرک تکرار شوند، به این معنی است که بین آن‌ها ارتباط معنایی بیشتری وجود دارد. در جدول ۶، هم‌رخدادی میان واژگان این حوزه است که برخی از جفت کلیدواژه‌های دارای بیشترین فراوانی در پژوهش‌های این حوزه دارند. بیشترین تکرار کلیدواژه‌ها علاوه بر موضوع اصلی یعنی انگیزش با آموزش عالی با ۱۰۳ بار تکرار، به ترتیب مربوط است به واژه انگیزه با عملکرد (۹۲ بار تکرار)، انگیزه با دستاورد (۶۲ بار تکرار) و انگیزه‌های درونی و انگیزه‌های بیرونی (۵۸ بار تکرار).

جدول ۶. توزیع فراوانی کلیدواژه‌های حوزه انگیزش در آموزش عالی بر اساس میزان هم‌رخدادی واژگان

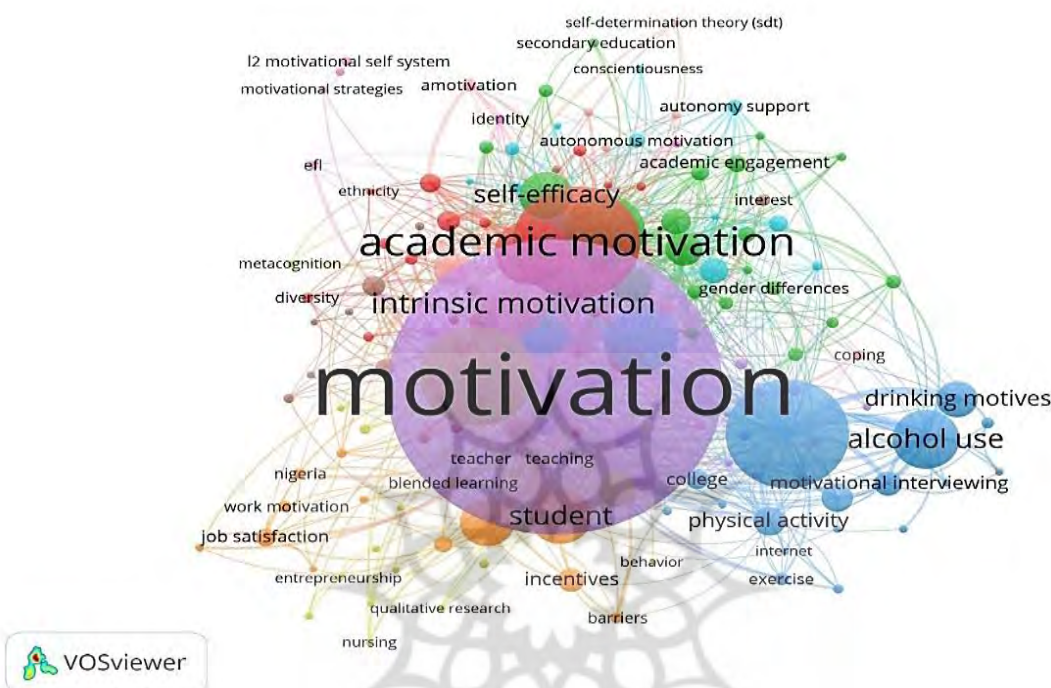
رتبه	زوج‌های هم‌واژگان	فراوانی
۱	Motivation – higher education/university	۱۰۳
۲	Motivation - performance	۹۲
۳	Motivation – achievement	۶۲
۴	Intrinsic motivation – extrinsic motivation	۵۸
۵	Students – motivation	۵۶
۶	Motivation - engagement	۳۶
۷	Motivation – self-efficacy	۳۵
۸	Motivation – self-determination theory	۳۵
۹	Gamification – motivation	۱۵
۱۰	Learning – motivation	۱۵
۱۱	College students – motivational interviewing	۱۵
۱۲	Motivation - gender	۱۲
۱۳	Students – depression/angry	۱۰
۱۴	Teaching - motivation	۹
۱۵	Motivational practices/exercise - motivation	۸
۱۶	Motivation – value	۶
۱۷	Motivation - intervention	۶

کلمات کلیدی نویسنده‌گان

درمجموع ۱۶۵ کلمه کلیدی با بسامد تکرار حداقل ده بار، توسط نرم‌افزار VosViewer شناسایی شد. مطابق شکل ۷، motivation با ۱۰۲۶ رخداد و ۱۵۱ پیوند با دیگر کلمات کلیدی در نقشه، رایج‌ترین کلمه کلیدی در این حوزه است. پس از آن academic motivation با ۳۰۶ رخداد و ۱۰۲ پیوند با دیگر کلمات کلیدی، دومین کلمه کلیدی شناسایی شده است. اصطلاحات دیگر مانند university students (۲۹۷ رخداد، ۹۲ پیوند)، higher education (۲۶۸ رخداد، ۱۰۶ پیوند)، academic achievement (۱۷۷ رخداد، ۸۴ پیوند)، self-determination theory (۱۵۵ رخداد، ۸۸ پیوند)، academic performance (۱۵۵ رخداد، ۸۵ پیوند)، intrinsic motivation (۱۵۱ رخداد، ۸۴ پیوند)، student (۱۲۷ رخداد، ۸۹ پیوند)، university (۱۰۷ رخداد، ۶۵ پیوند)، self-efficacy (۱۰۲ رخداد، ۶۸ پیوند)، self-regulation (۸۹ رخداد، ۶۷ پیوند)، achievement motivation (۷۶ رخداد، ۵۹ پیوند)، education (۶۹ رخداد، ۵۶ پیوند)، gender (۶۱ رخداد، ۴۸ پیوند)، physical activity (۵۷ رخداد، ۴۴ پیوند)، motives (۵۵ رخداد، ۳۰ پیوند)، adolescents (۵۰ رخداد، ۴۷ پیوند)، self-determination (۴۹ رخداد، ۴۱ پیوند)، student motivation (۴۷ رخداد، ۳۸ پیوند)،

incentives (۴۴ رخداد، ۱۷ پیوند)، academic engagement (۳۰ رخداد، ۲۷ پیوند)، motivational factors (۲۷ رخداد، ۲۱ پیوند)، از دیگر مفاهیم با بسامد بالا در این نقشه هستند. می‌توان گفت، ادبیات انگیزش در بخش آموزش عالی ارتباطی قوی با انگیزه‌های علمی، عملکرد و دستاوردهای علمی، جنسیت، انگیزه‌های درونی و بیرونی، خودتنظیم‌گری و عوامل انگیزشی دارد.

شکل ۷. کلمات کلیدی نویسندگان

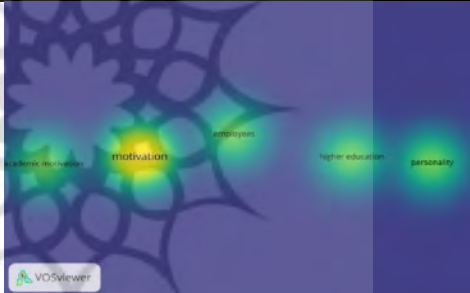
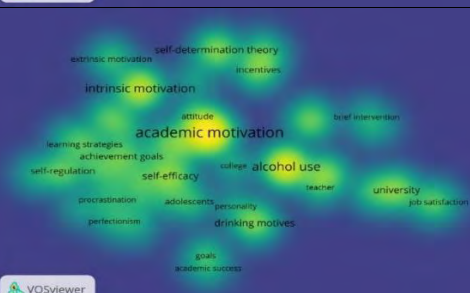

مرز دانش در مطالعات انگیزش در بخش آموزش عالی

برای ترسیم ساده و بهتر مرز دانش و چگونگی توسعه آن در طول زمان از کلیدواژه‌های تخصیص‌یافته توسط نویسندگان مقاله‌ها استفاده شد. نویسندگان معمولاً متخصصان اصلی حوزه‌های علمی هستند و در توسعه علمی آن حوزه نقش مؤثری دارند. به منظور بررسی روند تغییر موضوعات در طول زمان، نقشه‌های چگالی بر اساس کلیدواژه‌های مقالات به بازه‌های زمانی مختلف تقسیم‌بندی شد. مطابق با جدول ۷، موضوعات در ناحیه رنگ زرد بیانگر بالاترین میزان چگالی مقالات یا به عبارتی موضوعات داغ پژوهش و موردتوجه پژوهشگران در آن بازه زمانی است. در جدول ۷، مفاهیم و حوزه مطالعاتی در هر بازه زمانی ارائه شده است. با نگاه به روند موضوعی مقالات می‌توان دریافت که این حوزه علمی تا قبل از سال ۲۰۰۰ یک حوزه علمی ضعیف بوده که مورد اقبال پژوهشگران قرار نگرفته است و تنها به برخی مفاهیم محدود و به اندازه انگشتان یک دست توجه شده است. این مفاهیم عبارت‌اند از: انگیزه، انگیزه علمی، آموزش عالی و شخصیت. در فاصله سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۹، علاوه بر موضوعات دوره قبلی، مفهوم انگیزش در ارتباط با مفاهیمی از قبیل دانشجویان، جنسیت، عملکرد و دستاوردهای علمی مطرح شده است؛ بنابراین، مرز دانش در این بازه زمانی متوجه این مفاهیم بوده است. در بازه زمانی ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۴، علاوه بر موضوعات مطرح شده در دوره‌های قبلی، گستره موضوعات و مفاهیم مطرح در بحث انگیزش در آموزش عالی وسیع‌تر به نظر می‌رسد. در این دوره موضوعات و مسائلی مانند انگیزه علمی، انگیزه درونی، نظریه خودتعیین‌گری، انگیزه بیرونی، خودکارآمدی، اهداف دستاورد، نگرش، اهمال‌کاری و کمال‌گرایی انعکاس بیشتری داشته‌اند. مرز دانش در این دوره غالباً متوجه افراد است و به دنبال مطالعه انگیزه و انگیزه‌های درونی و بیرونی، افراد (دانشجو، استاد، کارمند) و ارتباط آن با خود تعیین‌گری، محرک‌های افراد، خودکارآمدی، خودتنظیم‌گری،

اهمال کاری، کمال طلبی، نگرش، و رضایتمندی و موفقیت آن‌هاست. در فاصله زمانی ۲۰۱۵ تا ۲۰۱۹، علاوه بر موضوعات قبلی، موضوعات نوظهور دیگری شامل دستاوردهای علمی، انگیزه یادگیری، آموزش، تعامل و مشارکت علمی، دانشجویان دانشگاه، آموزش آنلاین و شبکه‌های اجتماعی، جو انگیزشی، عوامل انگیزشی، ارزیابی و مقیاس انگیزش علمی، عملکرد، محیط یادگیری، نوآوری و خلاقیت، رقابت‌پذیری، انگیزه استقلال، پایداری، ارزش‌ها، مداخلات و سلامت قابل‌مشاهده هستند. به نظر می‌رسد مرز دانش در این دوره غالباً متوجه مسائل انگیزشی آموزش عالی، ارزیابی و اعتبارسنجی، پایداری، توجه به جو و محیط انگیزشی، و بهره‌مندی از شبکه‌ها و پلتفرم‌های اجتماعی و محیط آموزشی آنلاین است. در فاصله زمانی ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۳، مرز دانش در این حوزه به مفاهیمی از قبیل انگیزه یادگیری و انگیزه دستاورد، انگیزه شغلی، رضایت شغلی، یادگیری آنلاین و ترکیبی، انگیزه کارآفرینانه، مأموریت سوم، یادگیری رقابتی، استخدام و اشتغال‌پذیری، تمرین، اقدام و استراتژی‌های انگیزشی، انگیزه یادگیری زبان، تاب‌آوری، باورهای انگیزشی، انگیزه خواندن، بهزیستی، بازی‌وارسازی، یادگیری مشارکتی، موانع، رهبری، سرزندگی علمی، پاندمی کووید ۱۹ و جو کلاسی، اختصاص دارد. با توجه به تغییر نسلی دانشگاه‌ها از نسل دانشگاه‌های آموزشی و پژوهشی به نسل سوم دانشگاه‌ها، مفاهیم این حوزه نیز متحول شده‌اند. وجود مفاهیمی مانند کارآفرینی، انگیزه‌های کارآفرینانه، نوآوری و خلاقیت، مأموریت سوم، انگیزه شغلی، جو انگیزشی و استخدام، اشتغال و فرصت‌های شغلی دلیلی بر این تحول است که موردتوجه متخصصان این حوزه قرار گرفته است.

جدول ۷. مرز دانش در مطالعات انگیزش در بخش آموزش عالی

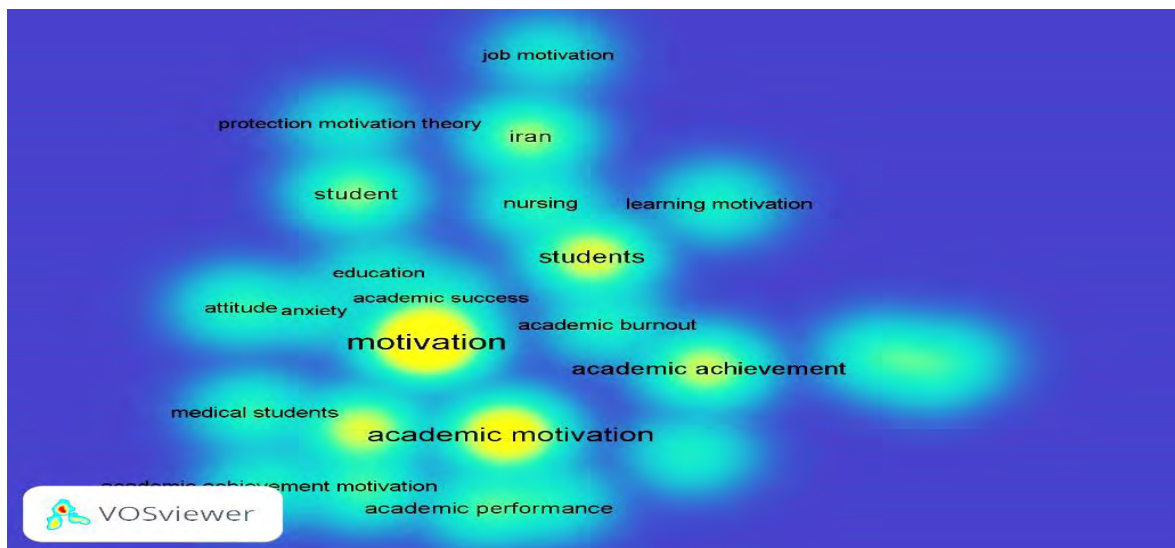
دوره زمانی	نمودار	مفاهیم مطرح
تا قبل از ۲۰۰۰		motivation, academic motivation, higher education, personality
از ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۹		students, gender, performance, academic achievement
از ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۴		academic motivation, intrinsic motivation, self-determination theory, incentives, extrinsic motivation, self-determination, self-efficacy, self-regulation, achievement goals, job satisfaction, attitude, teacher, adolescents, perfectionism, academic success, goals, autonomy, procrastination, perfectionism

دوره زمانی	نمودار	مفاهیم مطرح
از ۲۰۱۵ تا ۲۰۱۹		academic achievement, learning motivation, education, academic motivation, academic engagement, university, student, college, social media, online education, motivational factors, motivational climate, medical education, academic motivation scale, coping strategies, performance, online learning, diversity, learning environment, innovation & creativity, rewards, differences, competitiveness, autonomous motivation, assessment, validation, sustainability, incentives, education, values, sport and physical activity, self-esteem, intervention, academic stress, health
از ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۳		learning motivation, achievement motivation, student motivation, work motivation, job satisfaction, online learning, blended learning, entrepreneurial motivation, reading motivation, barriers, motivation for learning, exercise, motivational strategies, language learning motivation, well-being, competence, gamification, teaching, differences, leadership, academic burnout, academic buoyancy, burnout, covid-19 pandemic, classroom climate, employability, reliability, motivational beliefs, third mission, cooperative learning, flipped classroom, undergraduates, learning engagement, resiliency, entrepreneurial motivation

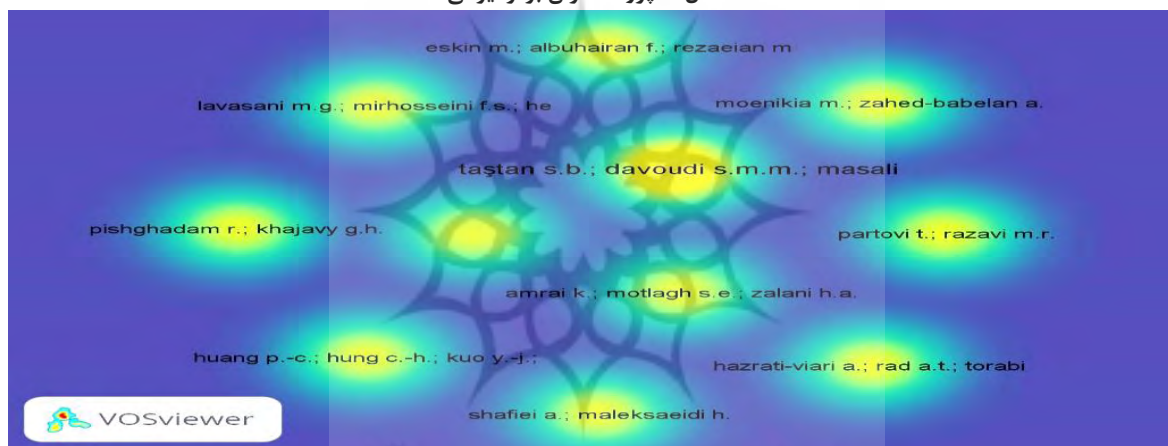
وضعیت پژوهش‌های بین‌المللی پژوهشگران ایرانی در بحث از انگیزش در آموزش عالی

در این پژوهش همچنین مقالات پژوهشگران ایرانی از پایگاه اطلاعاتی اسکوپوس استخراج شدند که تعداد آن‌ها ۱۲۵ رکورد بود. موضوعات غالب در این پژوهش‌ها مطابق با شکل ۸ شامل motivation, academic motivation, academic achievement, students, attitude, self-efficacy, academic performance, job satisfaction, academic success, academic burnout, learning, medical students بودند. در نگارش این مقالات ۱۲۴ پژوهشگر مشارکت داشتند که مهم‌ترین آن‌ها مطابق با شکل ۹، داوودی، اس.، میرحسینی، اف.، راد، آ.، پیش‌قدم، ر.، ملک‌سعیدی، چ.، پرتوی، ت. بودند. مشارکت پژوهشگران ایرانی مطابق با شکل ۱۰، غالباً با پژوهش‌گرانی از کشورهای ترکیه، عربستان، آمریکا، مصر، روسیه، هند و چین بوده است.

شکل ۸. موضوعات غالب در پژوهش‌های پژوهشگران ایرانی

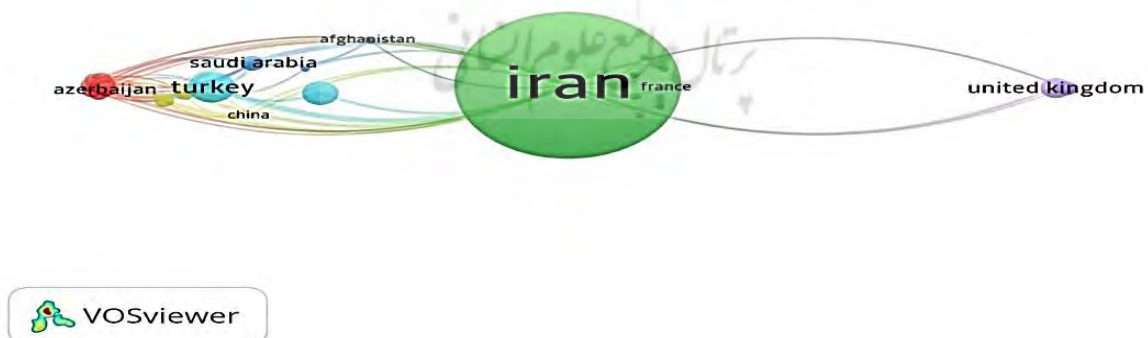

شکل ۹. پژوهشگران برتر ایرانی

Homepage: <https://itt.cfu.ac.ir/>

شکل ۱۰. ارتباطات علمی بین‌المللی پژوهشگران ایرانی

بحث و نتیجه‌گیری

انگیزش در بخش آموزش عالی موضوعی مهم و ارزشمند است که امروزه مورد توجه قرار گرفته است. با افزایش علاقه مندی به این موضوع، پژوهش حاضر با هدف ترسیم نقشه دانشی، تحلیل شبکه همکاری و مشارکت نویسندگان و

کشورها و نیز دسته‌بندی خوشه‌های موضوعی در پژوهش‌های این حوزه انجام گرفت. برای رسیدن به این اهداف از روش تحلیل شبکه‌های اجتماعی از دو منظر سطح خرد و کلان استفاده شد. در سطح کلان از سنجه‌های چگالی و ضریب خوشه‌بندی و در سطح خرد از سنجه مرکزیت استفاده شد. یافته‌ها نشان داد مقالات منتشر شده در این حوزه رشدی صعودی دارند به این معنا که این حوزه علمی شاهد افزایش تدریجی مقالات منتشر شده است. پژوهشگران این حوزه هم به شکل پراکنده و ایزوله و هم به شکل گروهی و مشارکتی فعال هستند. سهم مقالات هم‌نویسندگی در این حوزه، بخش قابل توجهی از کل تعداد پژوهش‌ها را نشان داد.

امروزه، ارتباط علمی و همکاری‌های علمی بسیار با اهمیت است؛ تخصصی‌شدن علوم و شکل‌گیری حوزه‌های میان‌رشته‌ای، پژوهشگران را بر آن داشته است تا با مشارکت و همکاری با هم همه ابعاد و زوایای پژوهش را مطالعه و بررسی کنند. با مطالعه و کاوش بیشتر این مفاهیم، پژوهشگران قادرند بینش عمیق‌تری در مورد پیچیدگی‌های انگیزش در آموزش عالی به دست آورند و زمینه‌های بالقوه برای مطالعات و مداخلات آینده را شناسایی کنند. شبکه‌های هم‌نویسندگی نوعی از شبکه‌های اجتماعی هستند که با ارتباط دو یا چند نویسنده با یکدیگر، چنانچه حداقل در یک مقاله همکاری داشته باشند، ساخته می‌شوند. با استفاده از تحلیل شاخص‌های کلان شبکه، نتایج نشان داد که شبکه هم‌نویسندگی پژوهشگران به لحاظ شاخص چگالی یک شبکه خیلی قوی نیست؛ به این معنی که فقط نزدیک به هفت درصد از همه پیوندهای ممکن در این شبکه شکل گرفته است. به عبارت دیگر، این شبکه دارای انسجام خیلی بالایی نیست، اگرچه پتانسیل زیادی برای ایجاد روابط در بین گره‌ها (نویسندگان) وجود دارد. شاخص چگالی در مقایسه با برخی از پژوهش‌ها در دیگر حوزه‌ها مانند Nikzad و همکاران (2011)، در حوزه علم اطلاعات و دانش‌شناسی نشان داد آن حوزه دارای انسجام بهتری به لحاظ شبکه هم‌نویسندگی است. در این پژوهش همچنین مشخص شد که تعداد کمی از نویسندگان درجه‌های بالایی از مرکزیت دارند و تعداد زیادی از آن‌ها، درجه‌های مرکزیت پایینی دارند. این یافته‌ها با مطالعات قبلی از جمله پژوهش Erfanmanesh and Hosseini (2015) در تحلیل شبکه مطابقت داشت. در شبکه هم‌نویسندگی پژوهشگران حوزه انگیزش در بخش آموزش عالی مشخص شد پژوهش‌گرانی مانند آندرسون، مسترولو و مارتینز نویسندگان تأثیرگذار در این شبکه هستند که در جریان اطلاعات و دانش در شبکه و انتقال آن نقش محوری دارند. تحلیل شبکه هم‌نویسندگی کشورها نشان داد، کشورهای آمریکا، چین، اسپانیا، انگلیس، استرالیا، کانادا، آلمان و ترکیه دارای بالاترین رتبه مرکزیت بودند. کشورهای با مرکزیت بینیت بالا اهمیت خاصی در اتصال گره‌های مختلف و بهبود انسجام و همبستگی شبکه دارند. آن‌ها دارای جایگاه مرکزی در شبکه هستند و نقش مهمی در جریان دانش ایفا می‌کنند.

جهت ترسیم تصویر مفهومی از محتوای پژوهش‌های حوزه انگیزش در بخش آموزش عالی، روش هم‌رخدادی واژگان بکار گرفته شد که شیوه‌ای مؤثر جهت نمایش روندهای نوپدید و ردگیری مسائل پژوهشی در طول زمان است، زیرا کلیدواژه‌ها امکان ارائه تلخیص سطح بالایی از متون را دارند. این گونه شناخت از مسائل پژوهشی در حوزه‌های علمی سبب کسب بینشی عمیق نسبت به چگونگی توسعه حوزه علمی برای دیگر پژوهشگران می‌شود. در نمای ترسیم‌شده از کلیدواژه‌های پرتکرار موضوع انگیزش در آموزش عالی، یافته‌ها نشان داد، این بحث غالباً متوجه مفاهیم و ارتباطاتی قوی با مفاهیم عملکرد و دستاوردهای علمی، رضایتمندی، انگیزه‌های درونی و بیرونی افراد و تعامل و مشارکت علمی با بهره‌گرفتن از عوامل انگیزش است. توزیع فراوانی واژگان بر اساس میزان رخداد هم‌واژگانی نشان داد، بیشترین تکرار جفت کلیدواژه‌ها مربوط به «انگیزه با آموزش عالی»، «انگیزه با عملکرد»، «انگیزه با دستاورد»، «انگیزه درونی با انگیزه بیرونی»، «انگیزه با مشارکت» و «انگیزه با خودکارآمدی» است.

در حوزه انگیزش در آموزش عالی، تمرکز همچنین بر مفاهیم و مقولات گوناگونی بود. یکی از این مفاهیم استفاده از نظریه‌ها و مدل‌های انگیزش است. زمینه انگیزش در آموزش عالی از چارچوب‌های نظری مختلفی مانند نظریه انتظار - ارزش یا تأثیر متقابل بین انتظارات و ارزش‌ها، نظریه خودتعیینی، نظریه شناختی اجتماعی، نقش استقلال و انگیزه درونی

و تأثیر جهت‌گیری‌های هدف بر انگیزه، نظریه هدف‌گذاری، نظریه خودکارآمدی و غیره متکی است. این مفاهیم توضیح می‌دهند که چگونه عواملی مانند انتظارات، ارزش‌ها، خودتعیینی، اهداف و خودکارآمدی بر انگیزه و عملکرد آموزش عالی و به‌خصوص دانشجویان و فراگیران تأثیر دارند. انگیزه درونی و بیرونی از مفاهیم برجسته در پژوهش حاضر است. انگیزه درونی معمولاً توسط عوامل درونی هدایت می‌شود و انگیزه بیرونی توسط عوامل بیرونی هدایت می‌شود. درک پویایی بین این دو نوع انگیزه و تأثیر آن‌ها بر مشارکت و تلاش در آموزش عالی مهم است. نتایج همچنین حاکی از آن بود که هدف‌گذاری و دستیابی به اهداف نقش بسزایی در انگیزش در بخش آموزش عالی دارد. تعیین اهدافی مشخص، چالش‌برانگیز و قابل‌دستیابی می‌تواند جهت و احساس هدف را ایجاد کند و انگیزه و پیشرفت علمی را تقویت نماید. نظریه خودکارآمدی به باور افراد به توانایی‌های خود در انجام موفقیت‌آمیز وظایف و رسیدن به نتایج مطلوب اشاره دارد. افراد با خودکارآمدی بالاتر به هنگام مواجهه با چالش‌ها تلاش بیشتری از خود نشان می‌دهند و بر آن اصرار می‌ورزند. در خصوص خودمختاری و محیط حمایتی می‌توان گفت این عوامل در بهبود انگیزه دانشجویان از طریق انتخاب، وظایف معنادار و احساس کنترل بر فرایند یادگیری آن‌ها مؤثر است. در یافته‌ها همچنین تمرکز بر انگیزه در رویکردهای آموزشی مشاهده شد که درواقع بررسی چگونگی تدریس و روش‌های آموزشی در تقویت انگیزه در آموزش عالی است. وجود واژگانی از قبیل فعالی محوری، تعامل و مشارکت، تمرین، فراخوانی هدف و مثبت‌گرایی بیانگر این است که چنین رویکردهایی بر افزایش انگیزه در آموزش عالی مؤثر هستند. مصورسازی پژوهش‌های این حوزه همچنین وجود عوامل مؤثر بر انگیزه و رفتار علمی را نمایان ساخت. به این معنی که عوامل مثبت و منفی، تعامل با استادان و دانشجویان، عملکرد پیشین، تحسین و ارزش‌گذاری، انجام وظایف، حضور و فعالیت، استقلال تحصیلی، انتظارات خانواده و فرهنگ‌سازمانی چگونه بر انگیزه و عملکرد در آموزش عالی اثرگذار است. در تحلیل بیشتر یافته‌ها، می‌توان این‌گونه استدلال کرد که انگیزه نقشی اساسی در بهبود یادگیری دارد و وجود مفاهیمی مانند نتیجه، موفقیت، دستاورد، عملکرد و فعالیت در نقشه‌های ترسیم‌شده حاکی از آن است که دانشجویان به یک رفتار فعال در یادگیری نیاز دارند آن‌گونه که بر نتایج آن‌ها تأثیرگذار باشد. همچنین مفاهیمی مانند سن و جنسیت، علاقه و انگیزه‌های درونی و بیرونی قادرند نقش مهمی در یادگیری وی بازی کنند. مطابق با نقشه‌ها، انگیزه دانشجویان متأثر از عوامل مختلفی مانند مهارت، نگرش، ویژگی‌های ذاتی، جو و محیط آموزشی و جو انگیزشی است؛ بنابراین ایجاد انگیزه و هدف به کسب دستاوردهای بزرگ منجر خواهد شد. وجود دو نوع انگیزه در ادبیات این حوزه یعنی انگیزه درونی و انگیزه بیرونی با بسامد بالا قابل‌تأمل است. انگیزه درونی در درون خود فرد یافت می‌شود و با عوامل محرک درونی، به‌عنوان مثال، اشتیاق و لذت تجربه‌شده هنگام انجام یک کار در ارتباط است. انگیزه بیرونی را می‌توان در دوستان و همسالان، خانواده، استادان، کسب نمرات و قوی و جامعه مرتبط دانست. از سوی دیگر وجود مفاهیمی مانند نگرانی، استرس، و اضطراب در نقشه این مسئله را در ذهن شکل می‌دهد که عدم وجود انگیزه یا عوامل درونی و بیرونی در نظام‌های آموزشی و به‌خصوص در مورد دانشجویان، احتمالاً سبب این مشکلات شده است. وجود مفاهیمی مانند تعامل و مشارکت، حاکی از آن است که دانشجویان به دنبال یافتن راهی برای افزایش انگیزه جهت مشارکت فعال در فرایند یادگیری هستند؛ بنابراین، محیط آموزشی و به‌خصوص استادان آن‌ها می‌توانند به طرق مختلف از جمله تعامل بین دانشجو، استاد و محتوا، دانشجویان را درگیر یادگیری کنند و انگیزه‌های آنان را شکوفا سازند. باتوجه‌به در پیش گرفتن این رویکرد، استادان انگیزشی با امکان پرسشگری، گفتگو و مشارکت با دانشجویان، امکان کسب دانش و شرکت در فرایند یادگیری - یاددهی فعال را فراهم می‌آورند. این رویکرد همچنین قادر است تا نگرشی خوش‌بینانه، همراه با اعتماد، انگیزه‌بخش، قابل‌درک و پایدار در دانشجو ایجاد کند.

این پژوهش همچنین به بررسی روند موضوعی و مرز دانش در دوره‌های زمانی مختلف در این حوزه علمی پرداخت. بر این اساس، این حوزه علمی تا پیش از سال ۲۰۰۰، یک حوزه علمی ضعیف و کم‌توجه برآورد شد. در آن دوره، این حوزه غالباً متمرکز بر مطالعه دو مفهوم انگیزش و شخصیت بوده است. در دوره بعدی یعنی قبل از ۲۰۱۰، دوره نوزادی این حوزه علمی برآورد شد که باز به شکل محدود به بحث درباره انگیزش در آموزش عالی و غالباً متمرکز بر دانشجویان،

انگیزش و ویژگی جنسیت و نقش انگیزش در دستاوردها و عملکردهای علمی بود. دوره سوم درواقع دوره شروع رشد این حوزه علمی است که تا قبل از سال ۲۰۱۵ برآورد گردید. در این دوره بحث انگیزش ناظر بر انگیزه‌های علمی، انگیزه‌های درونی و بیرونی، محرک‌های مختلف انگیزشی، خودکارآمدی، هدفمندی و رضایتمندی و تعهد و موفقیت آکادمیک است. مرز دانش در این دوره غالباً متوجه افراد است و به دنبال مطالعه انگیزه و انگیزه‌های درونی و بیرونی، افراد (معلم، دانشجو، استاد، کارمند) و ارتباط آن با خود تعیین‌گری، محرک‌های افراد، خودکارآمدی، خودتنظیم‌گری، اهمال‌کاری، کمال‌طلبی، نگرش، رضایتمندی و موفقیت آن‌هاست. در دوره بعدی و تا قبل از ۲۰۲۰، به مطالعه انگیزش در آموزش و یادگیری، فعالیت‌های انگیزشی مشارکتی، نقش عوامل انگیزشی، استراتژی‌های غلبه بر بی‌انگیزگی، محیط یادگیری به ویژه یادگیری آنلاین، تأثیر انگیزش بر خلاقیت و نوآوری در محیط‌های آموزشی، رابطه انگیزش با رقابت‌پذیری، ارزیابی و اعتبارسنجی انگیزش، پایداری انگیزش و بهره‌گیری از شبکه‌های اجتماعی در اثربخشی انگیزش توجه بیشتری شد. در دوره بعدی یعنی از سال ۲۰۲۰ تاکنون، مفهوم انگیزش در آموزش عالی همانند خود دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی دستخوش تغییر بنیادی شده است. این تغییر ناظر بر تغییر نسل دانشگاه‌ها از مؤسسات آموزشی و پژوهشی صرف به مؤسساتی تأثیرگذار بر اجتماع و مسئولیت‌پذیر در جامعه است. وجود مفاهیمی از قبیل کارآفرینی، انگیزه کارآفرینانه، مأموریت سوم، انگیزه شغلی و اشتغال تأکیدی بر این رویکرد است. این دوره همچنین دوره بلوغ این حوزه علمی است زیرا دامنه و حجم مفاهیم در این دوره بسیار گسترده است.

باتوجه به یافته‌های پژوهش حاضر، پیشنهادهایی عملی و اجرایی جهت طراحی برنامه‌های آموزشی در سطح آموزش عالی قابل ارائه است از قبیل فراهم‌آوردن فضاهای یادگیری جذاب و تعاملی، فراهم‌آوردن فعالیت‌های مشارکتی و گروهی، به‌کارگیری روش‌های تدریس تعاملی و مسئله‌محور بخصوص در ارتباط با دنیای خارج از محیط دانشگاه، ارائه بازخورد از عملکرد دانشجویان به خود آن‌ها جهت ترغیب آن‌ها در فرایند یادگیری، هدف‌گذاری‌های جذاب و قابل‌اندازه‌گیری برای دانشجویان، فراهم‌آوردن فضاهای حمایتی و ارزش‌گذاری در آموزش عالی برای شناساندن ارزش فعالیت‌ها و تلاش‌ها، و به‌کارگیری اثربخش شیوه‌های فعال‌سازی خودکارآمدی برای افزایش خودکارآمدی و اعتمادبه‌نفس و نیز عزت‌نفس دانشجویان.

محدودیت‌های پژوهش و پیشنهادها برای پژوهش‌های آتی

در پژوهش حاضر با استفاده از روش علم‌سنجی و تحلیل شبکه‌های اجتماعی به پژوهش‌های حوزه انگیزش در آموزش عالی نگاهی جامع و کل‌نگر شد. روند پژوهش‌ها در این حوزه، مجلات عمده، همکاری‌های کشورها، همکاری‌های پژوهشگران تأثیرگذار، مضامین موردبحث و همچنین پیشنهادهایی کاربردی ارائه شد. یافته‌های حاصل از این مطالعه، به پژوهشگران کمک می‌کند تا با مشاهده شواهدی از وضعیت جاری پژوهش‌های این حوزه، درک بهتری از ادبیات این حوزه پیدا کنند و طرح‌های ابتکاری خود را برای کمک و توسعه بیشتر این حوزه علمی به کار گیرند. این پژوهش اگرچه مطالعه‌ای علم‌سنجی از وضعیت و الگوهای موجود در پژوهش‌های انگیزش در بخش آموزش عالی است، قطعاً دارای محدودیت‌هایی نیز هست. بدین‌صورت که استراتژی جستجو در این پژوهش شامل برخی کلیدواژه‌ها مانند motivation, incentives, higher education, academy, university است که محدود به زبان انگلیسی هستند. احتمالاً می‌توان پژوهش‌های بیشتری از پایگاه‌های اطلاعاتی دیگر، به دیگر زبان‌ها، با استفاده از روش‌ها و دیگر ابزارهای ترسیم نقشه علمی، تصویری کامل‌تر از وضعیت حاکم بر پژوهش‌های این حوزه را به دست داد؛ بنابراین، به پژوهشگران بعدی پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آتی به این موارد توجه کنند. از سوی دیگر، با مشاهده یافته‌ها و مشاهده مضامین مطرح شده در نقشه‌های علمی، این سؤال مطرح می‌شود که آیا همه موضوعات بالقوه در این حوزه موردتوجه پژوهشگران قرار گرفته است؟ برای پاسخ به این سؤال، ادبیات انگیزش در آموزش عالی مورد کاوش عمیق‌تر قرار گرفت تا چالش‌ها و پیشنهادها نیازمند پژوهش بیشتر شناسایی شوند. این پیشنهادها برای درک عمیق‌تر این حوزه پژوهشی و توسعه دانش این زمینه علمی قابل توجه هستند. برخی از این چالش‌ها عبارت‌اند از: مطالعه فعالیت‌های اجتماعی و فرهنگی دانشگاه‌ها بر انگیزش،

مطالعه تأثیر روش‌های آموزش مبتنی بر انگیزش، مطالعه اثربخشی برنامه‌های آموزشی بر انگیزش، مطالعه ارتباط بین انگیزش و عملکرد در بخش آموزش عالی، مطالعه تأثیر انگیزش بر رفتار خودتنظیم‌کنندگی جهت یادگیری مادام‌العمر، مدیریت انگیزش، ترجیحات و انگیزه‌های دانشجویان و استادان، رفتارهای انگیزشی، فرهنگ انگیزشی، آموزش انگیزه، اثرات کوتاه‌مدت و بلندمدت انگیزش، چگونگی ایجاد برنامه‌های انگیزشی در عصر حاضر و منطبق با ویژگی‌های نسل حاضر، رویکردهای بین‌رشته‌ای به مفهوم انگیزش، مطالعه انگیزش و انگیزه اعضای هیئت‌علمی در اجرای آموزش، سبک‌های انگیزشی برای بخش‌های مختلف آموزش عالی مانند پژوهش، آموزش و توسعه، بررسی تأثیرات انگیزشی در بخش آموزش عالی، تفاوت‌های نسلی و مداخلات انگیزشی، مطالعات فرهنگی انگیزش، مطالعات طولی انگیزش، درک پیامدهای انگیزش در آموزش عالی، پیاده‌سازی فرایندهای انگیزشی، وزن‌دهی به اثرات انگیزشی، بررسی انگیزه‌های اعضای هیئت‌علمی دانشگاه‌ها در عصر حاضر، رسیدن به چارچوب‌های انگیزشی در بخش آموزش عالی، مطالعه ارتباط بین انگیزه‌ها و رفتار، مطالعه متغیرهای انگیزشی بر عملکرد، بررسی افزایش یا کاهش سطح انگیزه در آموزش عالی، استفاده از نظریه‌های انگیزش در آموزش عالی، مطالعه جوسازمانی و ساختار بر انگیزش، مطالعه عوامل محیطی بر انگیزش، مطالعه انگیزش باتوجه‌به ویژگی‌های زمینه‌ای بین کشورها و فرهنگ‌های مختلف، انگیزش و انتظارات، انگیزش و مسیر شغلی در آموزش عالی، تأثیر بافت آموزشی بر شکل‌دهی انگیزش و پیامدهای آن.

References

- Albrecht, J. R., & Karabenick, S. A. (2018). Relevance for learning and motivation in education. *Journal of Experimental Education*, 86(1), 1–10.
- Borgatti, S.P. & Everett, M.G. (2006), A Graph-theoretic perspective on centrality, *Social Networks*, NO.28. pp. 466–484.
- Dörnyei, Z. & Ushioda, E. (2009), *Motivation, Language Identity and the L2 Self*. Bristol: Multilingual Matters
- Erfanmanesh, M. & Hosseini, E. (2015), Cross-time Analysis of Countries Co-Authorship Networks in Library & Information Science Research, *Library Philosophy and Practice*, 9 (21), 1-13.
- Fischer, S., Barnes, R. K., & Kilpatrick, S. (2019). Equipping parents to support their children's higher education aspirations: A design and evaluation tool. *Educational Review*, 71(2), 198-217.
- Qazi, W., Raza, S. A., & Khan, K. A. (2020). The contradiction between self-protection and self-presentation on knowledge sharing behavior: evidence from higher education students in Pakistan. *International Journal of Knowledge and Learning*, 13(3), 246-271.
- Hein, J., Janke, S., Rinas, R., Daumiller, M., Dresel, M., & Dickhäuser, O. (2021). Higher Education Instructors' Usage of and Learning from Student Evaluations of Teaching—Do Achievement Goals Matter? *Educational psychology*, 20 (2), 111- 126.
- Jiang, Y., Ritchie, B. W., Benckendorff, P., Jiang, Y., Ritchie, B. W., & Bibliometric, P. B. (2017). Current Issues in Tourism Bibliometric visualisation : an application in tourism crisis and disaster management research. *Current Issues in Tourism*, 9(11), 1–33.
- Keller, John M (2010). Motivational design for learning and performance; the ARCS model approach, Springer, 111-112.
- Laguna-Sánchez, P., Palomo, J., de la Fuente-Cabrero, C., & de Castro-Pardo, M. (2021). A Multiple Criteria Decision Making Approach to Designing Teaching Plans in Higher Education Institutions. *Mathematics*, 9(1), 42-63.
- Latham, G. P., & Pinder, C. C. (2005). Work motivation theory and research at the dawn of the twenty-first century. *Annual Review of Psychology*, 56, 485–516.
- Lundin, M., Rensfeldt, A. B., Hillman, T., Lantz-Andersson, A., & Peterson, L. (2018). Higher education dominance and siloed knowledge: a systematic review of flipped classroom research. *International Journal of Educational Technology in Higher Education*, 15(1), 20-33.
- Morales, D. X., Grineski, S. E., & Collins, T. W. (2017). Faculty motivation to mentor students through undergraduate research programs: A study of enabling and constraining factors. *Research in Higher Education*, 58, 520–544.

- Moreno, J., Gonzalez-Cutre, D., Sicilia, A. & Spray, K. (2010). Motivation in the exercise setting: integrating constructs from the approach avoidance achievement goal framework and self-determination theory, *Psychology of Sport and Exercise*, 11 (6), 542-550.
- Nikzad, M., Jamali, H., & hariri, N. (2011). Patterns of Iranian co-authorship networks in social sciences: A comparative study, *Library and Information Science Research*, 33 (4), 313-319.
- Owens, D. C., Sadler, T. D., Barlow, A. T., & Smith-Walters, C. (2020). Student motivation from and resistance to active learning rooted in essential science practices. *Research in Science Education*, 50(1), 253-277.
- Pereira, D., Flores, A., & Niklasson, L. (2016). Assessment revisited: a review of research in Assessment and Evaluation in Higher Education. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 41 (7), 1008-1032.
- Pintrich, P. R. (2000). Multiple goals, multiple pathways: The role of goal orientation in learning and achievement. *Journal of Educational Psychology*, 9 (2), 544-555.
- Scott, J. & Carrington, P.J. (2011), The SAGE handbook of social network analysis. London, U.K.: Sage publications, 181-183.
- Soheili, F. & Osareh, F. (2014), A survey on density and size of co-authorship networks in information science journals, *Iranian Journal of Information Processing Management*, 29 (2), 351- 372.
- Suhartanto, D., Brien, A., Primiana, I., Wibisono, N., & Triyuni, N. N. (2020). Tourist loyalty in creative tourism: the role of experience quality, value, satisfaction, and motivation. *Current Issues in Tourism*, 23(7), 867-879.
- Truex, D., Cuellar, M. & Takeda, H. (2009), Assessing Scholarly Influence: Using the Hirsch Indices to Reframe the Discourse, *Journal of the Association for Information Systems*, 10 (7), 560-594.
- Ushioda, E., & Dörnyei, Z. (2011). Teaching and researching: Motivation. 2nd Edition, *Pearson Education, Routledge*, 102.
- Yan, E., Ding, A. Y., & Zhu, A. Q. (2010). Mapping library and information science in China : a coauthorship network analysis, *Scientometrics*, 83 (1), 115-131.
- Yawson, D. E., & Yamoah, F. A. (2021). Gender variability in E-learning utility essentials: Evidence from a multi-generational higher education cohort, *Computers in Human Behavior*, 11 (4), 106- 122.
- Zumbrunn, S., Mckim, C., Buhs, E. & Hawley, L. (2014), Support, belonging, motivation, and engagement in the college classroom: a mixed method study, *Instructional Science*, 42 (5), 661-684.